

■ Οι έννιά αποκαλύψεις

Ευαγόρας Παλληκαρίδης: 9 δευτερόλεπτα «άνηφοριᾶς» μέχρι τὴν αἰωνιότητα* Σύμβολο Ἀντίστασης

Οι έννιά αποκαλύψεις για τὸν Παλληκαρίδη, πὺν λίγοι γνωρίζουν.

Πρῶτον, ἀπὸ τὰ δεκαπέντε του χρόνια, ὁ Παλληκαρίδης ἀφοσιώθηκε στὸν ἀγῶνα κατὰ τῆς βρεταννικῆς κατοχῆς, σηματοδοτώντας τὴν παρουσία του κατὰ τὴν διάρκεια τῶν ἐορτασμῶν για τὴν στέψη τῆς Βασίλισσας Ἑλισάβετ II, τὸν Ἰούνιο τοῦ 1953, μὲ τὴν καθαίρεση τῆς ἀγγλικῆς σημαίας καὶ τὴν ὀργάνωση μαζικῆς διαδήλωσης στὴν Πάφο.

Δεύτερον, ἐκτὸς ἀπὸ ἀγωνιστής, διακρίθηκε καὶ ὡς ποιητής, ἐκφράζοντας τὴν ἐπαναστατικὴ του ὁρμὴ μέσα ἀπὸ τὴν ποίηση, μὲ τὸ «Θὰ πάρω μίαν ἀνηφοριά» νὰ ἀναδεικνύεται σὲ σύμβολο ἀντίστασης.

Τρίτον, ὁ Παλληκαρίδης δὲν καταδικάστηκε σὲ θάνατο για τὴν ὑποστολὴ τῆς ἀγγλικῆς σημαίας, ἀλλὰ για τὴν κατοχὴ καὶ διακίνηση παράνομου ὀπλισμοῦ (τύπου μπρέν), τὴν νύχτα τῆς 18ης Δεκεμβρίου 1956. Παρὰ τὸ ὅτι συνοδευόταν ἀπὸ ἄλλους, αὐτοὶ κατάφεραν νὰ διαφύγουν καὶ νὰ γλιτώσουν τὴν σύλληψη. Ἐρωτηθεὶς ἀπὸ τὸν Ἱερέα γιατί δὲν ἀκολούθησε τὸ παράδειγμα τῶν συντρόφων του, ἀπάντησε μὲ ἀπερίφραστη ψυχραιμία: «Πάτερ, τοὺς θεώρησα δειλούς».

Τέταρτον, στὴν δίκη του, τὸν Μάρτιο τοῦ 1957, ὁ Παλληκαρίδης ἀνέλαβε πλήρη εὐθύνη για τὶς πράξεις του, ὁμολογώντας ἐνοχὴ, περιο-

ρίζοντας κάθε περιθώριο υπεράσπισής του από τοὺς δικηγόρους του. **Α**ποδεχόμενος τὴν τιμωρία ὡς τίμημα γιὰ τὴν ἐλευθερία τῆς Κύπρου ἀπάντησε: **«Γνωρίζω, ὅτι θὰ μὲ κρεμάσετε. Ὅ,τι ἔκανα, τὸ ἔκανα ὡς Ἕλληνας Κύπριος ποὺ ζητᾷ τὴν ἐλευθερία του. Τίποτα ἄλλο».**

Πέμπτον, τὸ δικαστήριον τὸν καταδίκασε σὲ θάνατον καὶ μεταφέρθηκε στὴν Πτέρυγα 7 τῶν Κεντρικῶν Φυλακῶν, ἀποκλειστικὰ γιὰ «θανατοποινίτες». **Μ**ὲ ἀπόφαση τοῦ Κυβερνήτη Χάρτινγκ, οἱ καταδικασμένοι σὲ θάνατον, χαρακτηριζόμενοι ὡς ἐπικίνδυνοι τρομοκράτες, φιλοξενοῦνταν στὴ Β΄ πτέρυγα τοῦ ἰδίου μπλόκ, ἐνῶ δέκα ἡμέρες πρὶν τὴν ἐκτέλεσίν τους μετακινούνταν στὰ «πρὸ ἀγχόνης» κελλιὰ τῆς Πτέρυγας 8. **Ε**κεῖ, ὁ χῶρος μετατρεπόταν σὲ ψυχολογικὸ βασανιστήριον. **Οἱ** Ἀγγλοὶ στρατιῶτες, ἐκμεταλλευόμενοι τὴν κακὴ ἀρχιτεκτονικὴ τῶν κελλιῶν καὶ τὴν ἐνισχυμένη ἀντήχησι, βροντοῦσαν ἀσταμάτητα τὰ ὅπλα τους, μὲ σκοπὸ τὴν κάμψη τοῦ ἠθικοῦ τῶν μελλοθανάτων.

Ἑκτον, κανεὶς δὲν ἔμπαινε στὸ κελλὶ του, παρὰ μόνον ὁ Ἱερέας γιὰ ἐξομολόγησι καὶ θεία Κοινωνία. **Οἱ** συγγενεῖς τὸν ἐβλεπαν μόνον πίσω ἀπὸ τὸ πυκνὸ μαῦρον πλέγμα ποὺ ἀποπροσανατόλιζε τὴν ὄραση.

Ἑβδομον, παρὰ τὶς πολλὰς ἀπόπειρες ἀποτροπῆς τοῦ ἀπαγχονισμοῦ του, ἀπὸ τὴν ἐλληνικὴ Κυβέρνησι, τὴν Κυπριακὴ Ἀδελφότητα Ἀθηνῶν καὶ προσωπικότητες ὅπως ὁ βασιλεὺς Παῦλος, ἡ βρετανικὴ διπλωματία ἀπέρριψε κάθε αἶτημα.

Ὁγδοον, ἐπρόκειτο νὰ γίνῃ νονὸς τῆς ἀνηψιάς του, ἀλλὰ δὲν πρόλαβε. **Σ**τὴν τελευταία του ἐπιστολὴ πρὸς τὴν ἀδελφή του, Γεωργία, τῆς ζήτησε νὰ δώσῃ στὸ νεογέννητον ἓνα πεντασύλλαβον ὄνομα, ἀντάξιο τῆς ιδέας γιὰ τὴν ὁποία ἀγωνίστηκε. **Ἐ**να ὄνομα ὑμνητικόν, ὅπως ἡ ποίησις τοῦ Σολωμοῦ, ποὺ ἐκφράζει τὸν ὕψιστον ἀνθρώπινον πόθον: ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ. **Κ**αὶ ἔτσι ἔγινε.

Ἐνατον, ἐννέα δευτερόλεπτα πάλεψε στὴν ἀγχόνη. **Ἐ**ννέα ἦταν οἱ ἀπαγχονισθέντες τῆς ΕΟΚΑ. **Ὁ** Παλληκαρίδης, ὁ νεώτερος καὶ τελευταῖος –ὅπως τὸ εἶχε εὐχηθεῖ.

● **Ἡθικὸ διδάγμα:** **Ἡ** λευτεριά δὲν χαρίζεται. **Κ**ερδίζεται. **Μ**ὲ ἀνηφοριές, μὲ μονοπάτια δύσβατα, μὲ ψυχὴ ἀσυμβίβαστη.

(*) Ἑφ.μ. «Ἑστία», 17.3.2025, σελ. 8. ● Τῆς Κωνσταντίνας Ζίβλα. ● Ἐπιμέλ. ἡμετ.